

EMLÉKEZTETŐ

az OSAP 2024 igényfelmérő megbeszélésről

Résztvevők: Páll Zsombor (AM), Reiter Szilvia (AM), Nagy Frigyes Vince (AM), Molnár György (NÉBIH), Schiberna Endre (SOE ERTI), Illár Máté (NFK), Tobisch Bence (NFK)

Időpont: 2023. május 3.

Módja: hibrid, Schiberna Endre online csatlakozott a megbeszéléshez

A megbeszélést Páll Zsombor nyitotta meg. Ezt követően Tobisch Bence bemutatta az idei elégedettségi kérdőív eredményeit, majd ennek megvitatása után újabb prezentációban kitért az adatminőségi mutatók változásának elemzésére, melyet az alkalmazott módszerekkel hozott összefüggésbe. Az előadást az NFK által végzett erdészeti OSAP tervezéssel kapcsolatos igények megfogalmazása követte, végül Molnár György ismertette az erdészeti szaporítóanyagra vonatkozó adatátvétel legújabb statisztikáit. Az egyeztetés eredményét, valamint a további tennivalókat Páll Zsombor foglalta össze.

Főbb témák, észrevételek, döntések:

1.) Az NFK által végzett OSAP tevékenység, ill. statisztikák ismertebbé tétele

HÁTTÉR: Az elégedettséget felmérő kérdőív egyik indikátora az adatok ismertségére vonatkozik. A kérdőívet kitöltő szakemberek a hat indikátor közül az ismertségre nagy arányban adtak 1-es, ill. 2-es, vagyis a legrosszabb „osztályzatokat”.

TEENDŐK: Bármilyen, az NFK OSAP tevékenységével kapcsolatos publikációról a továbbiakban az NFK közleményt ír a FATÁJ című internetes szaklap részére, amelyet a FAGOSZ heti rendszerességgel több ezer szakember részére juttat el. Az AM az agrárstatisztikai honlapra felteszi az NFK által publikált egyéb, erdővel kapcsolatos adatok [linkjét annak érdekében, hogy a felhasználók egy helyen találjanak meg minden erdőgazdálkodással kapcsolatos statisztikai és adminisztratív adatot](#). Az NFK az erdőtérkép honlapjára az agrárstatisztikai honlapra mutató hivatkozást helyez el. Az NFK továbbra is fenntartja azt a gyakorlatát, miszerint az adott évi adatgyűjtést megelőzően az Erdészeti Lapokban, ill. a FATÁJ-ban figyelemfelhívó cikket publikál.

2.) Az adatok érthetőbbé tétele

HÁTTÉR: Az elégedettségre vonatkozó indikátorok az idei évben több esetben csökkentek. Ennek hátterében a szakemberek „általános kedvezőtlen lelkiállapota” is állhat, amihez a jelenlegi nehéz körülmények (háborús és gazdasági helyzet stb.) is hozzájárulhattak. A mérőszámok kedvezőtlen irányba való elmozdulása ugyanakkor szükségessé teheti újabb

fejlesztések elvégzését, a statisztikai közlemények látványosabbá, felhasználóbarátabbá tételét, megfelelő, jobban érthető nomenklatúra alkalmazását.

TEENDŐK: Az AM megvizsgálja interaktív ábrákat is tartalmazó statisztikai közlemények kormányzati portálon való publikálásának lehetőségét. Az AM, ill. az NFK az „OSAP” helyett közérthetőbb elnevezés mellett teszi közzé a statisztikákat (pl. agrárstatisztika). Az NFK az adatszolgáltatásról értesítő levélben felhívja adatszolgáltatók figyelmét, hogy a kitöltés során az általuk alkalmazott „szakirányító” segítséget tud nyújtani.

3.) Az elégedettségi kérdőív, ill. a minőségjelentés kiegészítése

HÁTTÉR: A jelenleg használt kérdőívekben nincs lehetőség a válasz indoklására, ami nagyban gátolja az eredmények megfelelő értékelését. A minőségjelentés nem tér ki az egyébként az adatok megbízhatóságát tükröző területi (ill. kitermelt térfogati!) lefedettségre.

TEENDŐK: Az NFK az összes indikátor esetében nem kötelező jelleggel lehetőséget biztosít a válasz indoklására az elégedettségi kérdőívben. Az AM kiegészíti a minőségjelentést a lefedettségre vonatkozó mérőszámmal.

4.) Az adatok publikálásának időpontja

HÁTTÉR: Az elégedettségi kérdőív szerint a felhasználók az adatok publikálásának az időpontjával elégedettek a legkevésbé. Az NFK által végzett OSAP tevékenység többsége (az erdőkárra vonatkozó, 1255-ös számú adatfelvételen kivételével) az Országos Erdőállomány Adattár zárásához kötődik, végleges statisztikák csak a zárást követően állíthatók elő. Célszerű lenne azonban az egyes statisztikák publikálásának az időpontját differenciálni, és azt úgy meghatározni a tájékoztatási naptárban, hogy biztosan tartható legyen.

TEENDŐK: Az erdészeti szaporítóanyagtermelésre vonatkozó OSAP publikálásának előirányzott időpontja a továbbiakban: május 31, mivel május 15-ig kerülnek az adatok rögzítésre az elektronikus rendszerbe.

5.) Az NFK által végzett OSAP adatgyűjtések kiegészítése

HÁTTÉR: Az AM megbízta a SOE ERTI-t tesztüzemi adatgyűjtés tervezésével. Ennek keretében a SOE ERTI feladata lenne az erdőgazdálkodók gazdálkodási/pénzügyi tevékenységének monitorozása, elemzése. Schiberna Endre felvetette a tesztüzemi adatgyűjtés OSAP-ba integrálásának lehetőségét. Páll Zsombor az agrárszektorral kapcsolatos tapasztalatai alapján kifejtette, hogy a tesztüzemi adatgyűjtés az OSAP tevékenységhez képest jóval összetettebb, az adatminőséget kérdezőbiztosok alkalmazása garantálja, hiszen az adatszolgáltatók önállóan nem látnák át megfelelő mélységben a szükséges módszertant. Emellett a tesztüzemi adatgyűjtés igen költséges. Megjegyezte továbbá, hogy a tesztüzemi adatgyűjtés adatkörei átfednek a NAV-nál, ill. a KSH-nál is elérhető adatokkal, így adatforrásként az említett szervezetek adatbázisai is használhatók lennének. Schiberna Endre válaszában kitért arra, hogy egyéb lehetőség nem lévén, már egyszerűbb OSAP adatfelvételek is igen hasznos ágazati információkkal szolgálhatnának,

mely által a részletes tesztüzemi adatgyűjtés legalább részben helyettesíthető lenne. Ehhez elegendő lenne nagyobb (min. 134 ha, vagyis az üzeméret eloszlás felső tercilise szerinti) üzeméretű gazdálkodó mintavételezése is. Hozzátette, hogy véleménye szerint a NAV, ill. a KSH adatbázis nem alkalmas tesztüzemi adatok lekérdezésére, mert azoknak a lényege, hogy kifejezetten erdőgazdálkodási tevékenységhez köthetők, mely tevékenységek az említett adatbázisokban nem különíthetők el egyértelműen.

TEENDŐK: Schiberna Endre megvizsgálja egy egyszerűsített, az erdőgazdálkodási tevékenységgel kapcsolatos pénzügyi (költség, jövedelem) kérdőív OSAP-ba integrálásának lehetőségét, ennek függvényében pedig összeállít egy ilyen kérdőívet, melyet az NFK vagy az idei, vagy a jövő évi OSAP tervezés során beépít a tervezési dokumentációba. A tervezési dokumentációt az AM hagyja jóvá, és küldi meg a KSH részére. Amennyiben a SOE ERTI már az idei OSAP tervezés részévé kívánja tenni az új kérdőívet, azt legkésőbb június közepére-végére ki kell alakítania.

6.) Az erdészeti szaporítóanyag termelési statisztika átgondolása

HÁTTÉR: A NÉBIH adminisztratív adatforrásból állít elő statisztikai adatot, ami lehetővé teszi, hogy az adatszolgáltatók további terhelése nélkül jussanak információhoz a felhasználók. Ez azért is fontos, mert az utóbbi években az erdőtelepítések felfutása miatt előtérbe került az erdészeti szaporítóanyag termelés. Ugyanakkor a publikált adatok a hagyományokat követik, az elmúlt időszakban nem történt meg a felhasználók valós adatigényének a felmérése.

Felmerült, hogy érdemes lenne erdészeti tájegységek szerint közzé tenni az adatokat.

Fontos, hogy az adatbázisból adatvédelmi okokból (többek között GDPR) csak aggregált adatot lehet publikálni, és azt is csak olyan esetben, amikor az adatszolgáltatók száma eléri a hármat és egyik sem domináns. Ez azért fontos, hogy a publikált adatokból ne lehessen visszakövetkeztetni egyik adatszolgáltató adataira sem. Ez az elmúlt időszakban teljesült és a jövőbeli új adatigények meghatározásánál is figyelni kell rá.

TEENDŐK: Az Agrárminisztérium Erdőgazdálkodási Főosztálya egyeztet a NÉBIH Erdészeti Szaporítóanyag Felügyeleti Osztályával a szakpolitikai adatigényekről.